-1944-

Nr. 269 Sâmbătă 30 Septembrie 1944

8 Pagini

Taxa poșt EXEMPLARUL conform aprobări T. T. Nr. 24.464/939

NIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR 6 luni 4 lei 12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 400 lei-12 L. 800, RADIO U. 6 L. 600 lei - 12 L. 1000
Z. STIINTELOR 6 L. 1000 lei
600 lei

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ILE SUVERANULUI

[illegible] înțe- [illegible] Declara- [illegible] M. S. Regele Mihai ziariștilor străini, englezi, nord-americani, sovietici și elvețieni, reconfirmă odată mai mult acest adevăr, prin cuprinsul lor, prin importanța și în deosebi prin profundul lor înțeles atât de corespunzător realităților care domină situația de azi a țării și a lumii. Suveranul României a vorbit ca un înțelept în al cărui suflet și în a cărui conștiință sentimentele de justiție și de omenie, dragostea de țară și înțelegerea intereselor ei permanente, cunoașterea realităților și hotărîrea de a reda Tronului României și Dinastiei, al cărei vlăstar este, toată gloria și strălucirea străbunilor Lui, au determinat de mult linia de conduită pe care, când a sosit ceasul, a pornit fără ezitare.

„La 23 August am socotit că sosise momentul cel mai potrivit pentru a termina un regim dictatorial ce nu corespundea niciodată dorințelor poporului Meu" — a spus M. S. Regele și a adăugat : „Bine înțeles că Mă hotărisem cu mult mai înainte să fac acest lucru".

Ce zbucium sufletesc trebue să fi chinuit nopțile tânărului Rege care, cunoscând dorințele poporului Său, își vedea țara târîtă într'o aventură pe care dela început o considerase ca atare ! Cât de îndurerate au trebuit să fie gândurile cu care însoțea brava lui oștire în sacrificiile absurde pe care ea le făcea, în contra voinței Lui, în contra voinței poporului ! Desigur, puterea de rezistență morală a găsit-o Suveranul în hotărîrea ce o luase de mult de a pune capăt nenorocirei, hotărîre sprijinită de factori politici și militari români însuflețiți de aceleași sentimente.

Lucrul n'a fost ușor și Majestatea Sa a recunoscut greutățile ce I-au stat în cale :

„Toate calculele pe care le făcusem duceau în mod inevitabil — a spus Suveranul — la concluzia că germanii erau cu mult superiori ca număr forțelor române din interiorul țării. In acelaș timp, agenții Gestapo-ului și ai formațiilor S.S. observau cu toată atenția acțiunile noastre".

A fost deci nevoie de o extraordinară prudență, de păstrarea unei desăvârșite discrețiuni, de răbdare eroică pentru a nu deștepta nici cea mai slabă bănuială din partea rețelei de spioni care pândeau viața noastră publică sub toate manifestările ei.

Dar Suveranul României atunci când a pornit pe drumul mântuirii țării, a fost oțelit de o convingere :

„Știam — a spus Majestatea Sa — că voința poporului Meu era să-și redobândească libertatea și știam deasemenea ce forță morală sprijinea hotărîrea lui. Aveam convingerea că era nevoie numai de o scânteie pentru a elibera această forță morală".

Și, în mod simplu dar admirabil, Suveranul României a adăugat :

„Aceasta, în câteva cuvinte este istoria evenimentelor dela 23 August. Aceste înfăptuiri au dovedit încăodată superioritatea forțelor morale asupra celor materiale".

Superioritatea forțelor morale asupra celor materiale !

Un popor care are fericirea să fie condus cu asemenea principii, poate privi cu încredere în viitor și e dator să-și strângă rândurile în jurul Suveranului său. Un Rege al Cărui crez este întemeiat pe această convingere în superioritatea forțelor morale asupra celor materiale, poate fi sigur că-și va acoperi de strălucire domnia și că interesele permanente ale țării Sale vor atinge totdeauna limanul izbândei.

„Dacă M'ași fi lăsat condus numai de calcule bazate pe raportul de forțe militare, acțiunile dela 23 August din România nu ar fi putut niciodată să se producă" — a adăugat Majestatea Sa. Increzător în aceste forțe morale ale poporului Său, încrezător în superioritatea lor, Regele României a activat fără șovăire și a triumfat. Este deacum înainte datoria noastră a tuturor, a întregei națiuni române, să dea acestor forțe morale, cărora Suveranul le acordă desăvârșita Sa încredere și nestrămutata sa convingere în superioritatea lor, toată valoarea și în deosebi continuitatea. Fiindcă greutățile nu s'au încheiat. Armata română luptă pentru adevărata cauză românească, alături de victorioasa armată roșie, alături de Națiunile Unite. Avem de îndeplinit datorii de onoare și datorii față de bravii luptători.

„Lupta pe care armata română o duce alături de armata rusă împotriva inamicului comun, constitue cel mai bun punct de plecare pentru colaborarea dintre România și Națiunile Unite".

Acest punct de plecare pe care-l subliniază Majestatea Sa Regele, trebuie să aibă sprijinul întreg al națiunii române întrucât el va determina viitorul ei, prosperitatea ei, securitatea ei.

„România nu cere decât securitate, — a spus Suveranul — pentru a se putea desvolta în mod liber, atât din punct de vedere economic cât și din punct de vedere spiritual și pentru ca poporul român să poată aduce astfel contribuția sa la civilizație".

Dacă s'ar fi ținut seama de acest principiu, dacă oameni lipsiți de conștiință românească n'ar fi jucat soarta și securitatea României pe cartea ambițiilor lor și nu le-ar fi legat de aventuri străine și criminale — istoria neamului nostru n'ar fi înregistrat paginile odioase din trecutul recent și nu s'ar fi irosit bravura și sângele tineretului nostru pentru o cauză nu mai străină dar cu desăvârșire contrarie intereselor și tradiției românești.

Privind viitorul cu încredere, adânc convins în dreptatea cauzei românești, Majestatea Sa, cu multă înțelegere, a sintetizat năzuințele românești în următoarele cuvinte :

„România speră că Națiunile Unite îi vor acorda securitatea față de agresiune în viitor și o vor ajuta în redresarea și desvoltarea ei economică".

Este un întreg program politic în aceste cuvinte. România vrea securitate și ea cere aliaților sprijinul lor pentru această securitate. Popor muncitor și pașnic, poporul român, restabilit în unitatea lui națională, prin reîntregirea Ardealului românesc, este hotărît să șteargă din istoria lui paginile dureroase ale dictaturii, care l-a târît în cea mai cumplită aventură, prin muncă și prin „contribuția sa la organizarea păcii și securității mondiale".

Securitate românească în sânul securității mondiale — iată formula fericită în care Suveranul României a sintetizat dorința poporului român. Pentru acest țel luptă azi ostașul român, pentru acest țel partidele politice s'au unit, pentru acest țel națiunea română stă strânsă cu credință și hotărîre în jurul Tronului.

Grija pe care Majestatea Sa a manifestat-o în celelalte declarații făcute ziariștilor, cu privire la problema adăpostirii populației care a suferit atât de mult în urma bombardamentelor și la aceea a alimentării, dovedește cât de preocupat este Suveranul de nevoile urgente ale ceasului de față.

Opinia publică mondială, care a luat cunoștință de declarațiile Suveranului României, le va înregistra desigur cu constatarea că o țară, în fruntea căreia stă un Rege tânăr, plin de entuziasm, însuflețit de cele mai nobile sentimente și de cele mai sănătoase principii, trebue să fie judecată nu după rătăcirea temporară a unor ambițioși, ci prin permanența vie a unor însușiri naționale nedesmințite și al căror garant este însuși Suveranul ei.

Iar opinia publică românească luând, la rândul ei, cunoștință de declarațiile Suveranului ei, nu are decât un singur strigăt:

Trăiască Regele!

CEI CE NU RESPECTĂ ORDONANȚELE

REFERITOARE LA CAMUFLAJ VOR FI DEFERIȚI INSTANȚELOR REPRESIVE

Noul orar al camuflajului luminilor

Deși ordonanța Comandamentului Militar al Capitalei prevede menținerea camuflajului luminilor și cu toate că printr'un comunicat difuzat prin presă dat de către autoritățile noastre de resort, se atrage în mod insistent atențiunea că pericolul atacurilor aeriene nu a trecut și că deci suntem cu toții datori, să camuflăm cu aceeași grije luminile, totuși se constată o condamnabilă neglijență sub acest raport.

Să se știe deci de toată populația Capitalei că atacurile aeriene sunt încă posibile și că cei ce vor mai nesocoti această obligație, vor fi deferiți instanțelor militare de judecată.

Cu această ocazie se aduce la cunoștința generală că față de anotimpul în care ne găsim obligațiunea camuflajului luminilor începe la orele 18,30 și durează până la ora 6.

Tancuri grele sovietice trase de tractoare pe Calea Victoriei

ORADEA MARE ȘI TÂRGUL MUREȘ

SUNT IN MÂINILE TRUPELOR SOVIETICE ȘI ROMÂNE

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 28 SEPTEMBRIE 1944

După două săptămâni de lupte înverșunate, trupele armatei a 4-a română au atins și au trecut Mureșul pe un front larg.

Orașul Târgu Mureș, important nod de comunicațiuni, a fost cucerit — în cursul zilei de azi — de către vânătorii noștri de munte.

Pe valea Crișului Negru, trupele ruso-române au sfărâmat toate rezistențele inamice și au pătruns în marele centru transilvan Oradea Mare.

Mai la Vest, puternice coloane sovietice și divizii române, au reluat înaintarea către Tisa, după ce au respins numeroase contraatacuri germane, sprijinite de blindate.

In Sud-Vestul Banatului, trupele noastre au reocupat centrul industrial Anina.

OPERAȚIUNILE DIN ARDEAL ȘI UNGARIA

Operațiunile ofensive ale armatei române, în strânsă legătură operativă și desăvârșită camaraderie de arme cu trupele aliate ruse — continuă pe întreg frontul Ardealului, Banatului și — adânc — pe teritoriul maghiar.

Bravele noastre trupe și nebiruitele armate sovietice se întrec în crunte lovituri date fără cruțare oștilor maghiare și germane, înfrânte pretutindeni.

Astăzi, 28 Sept. c., la ora 13, Târgul Mureș a fost eliberat de trupele române de munte, care coninuă cu impetuozitate înaintarea.

Totdeodată mari unități de infanterie și motomecanizate au ocupat importantele centre Ungheni și Cristești (12 km. S-V Tg.-Mureș).

In acelaș timp, alte unități române de munte, în legătură cu trupele aliate ruse, au intrat în Oradea Mare.

Tricolorul românesc, la pajura căruia vitejii noștri vânători de munte au prins noui cocarde ale biruinței, fâlfâie astăzi deasupra cetăților românești de pe Mureș și Crișul Repede.

Concomitent cu aceste răsunătoare succese de pe cele două râuri românești, alte mari unități române și sovietice, desvoltându-și viguros ofensiva pe teritoriul maghiar, au ocupat orașul Salonta și, continuând să urmărească trupele inamice în retragere, au atins linia generală: V. Salonta, S. Gyula, V. Batonya, V. Hodmezövasarhely.

Incrustăm cu legitimă mândrie pe răbojul războiului nostru de întregire, înălțătoarele izbânzi care ne vin de pe linia de foc a frontului, pe care luptă și se jertfesc pentru dreptate și libertate, vitezele noastre trupe, alături de bravii ostași ai armatei aliate ruse.

CONSILIUL DE MINIȘTRI DE ERI

S'A OCUPAT DE SITUAȚIA DIN MOLDOVA

Consiliul de miniștri a ținut ieri după amiazi o ședință sub președinția d-lui general de corp de armată C. Sănătescu.

Consiliul a ascultat expunerea d-lor Negel, ministrul agriculturii și general Dămăceanu, subsecretar de stat la interne, asupra celor constatate în inspecția făcută în Moldova.

Consiliul a luat act de raportul delegaților ministeriali care au vizitat Moldova precum și de măsurile pe cari le-au luat la fața locului.

Organizarea comisariatului

pentru Transilvania eliberată

Guvernul a întocmit un decret lege prin care se înființează un comisariat pentru administrarea Transilvaniei eliberate, chemat să reprezinte autoritatea Statului român în teritoriile eliberate și să apere interesele populației din aceste teritorii.

Comisariatul va fi condus de un Inalt Comisar care va avea gradul și retribuția unui ministru, precum și răspundere ministerială.

Inaltul Comisar va putea lua, în numele guvernului român, orice măsură în cadrele legilor țării. Acolo unde s'au creiat situații noui, prin legiuirile ocupanților, cari prin efectul decretului lege de față se consideră abrogate, Inaltul Comisar va putea decide asupra normelor de urmat prin deciziuni și ordonanțe.

Toate numirile în funcțiunile publice se vor face de Inaltul Comisar.

COMISIE PENTRU EXECUTAREA CONVENȚIEI DE ARMISTIȚIU

COMPUNEREA ȘI ATRIBUȚIILE EI

Pentru executarea convenției de armistițiu, va apare în Monitorul Oficial, un decret lege, care va institui o comisie, compusă dintr'un președinte și șapte membri și care vor fi numiți prin decret.

Comisia va fi ajutată de mai mulți experți și secretariat. Comisia reprezintă guvernul și înaltul comandament român pe lângă înaltul comandament aliat și pe lângă comisia aliată de control prevăzută la art. 18 din armistițiu. Ea este singurul organ calificat să primească cererile înaltului comandament sovietic, să le rezolve sau să le trimită spre rezolvare. Deasemenea va primi toate cererile românești însă prin intermediul departamentelor.

Comisia este singurul organ îndrituit să dea interpretare convenției de armistițiu. Hotărîrile ei sunt executorii pentru toate autoritățile și pentru toate instituțiile publice.

Organizarea comisiei va fi hotărîtă prin regulament.

Legea chiriilor

După discuțiile din consiliul de miniștri, legea chiriilor a fost restituită ministerului justiției, spre a-i face ultimele modificări admise de consiliu, urmând să apară zilele acestea.

Apelul fruntașilor minorității maghiare din România către guvernul maghiar

Primim următoarele :

Fruntașii minorității maghiare din România roagă insistent guvernul maghiar să nu aplice față de fruntașii țărani și intelectuali români din Ardealul de Nord măsuri de restricție și dacă asemenea restricțiuni ar exista încă, să le desființeze imediat.

Se cere acest lucru în special față de femei și față de capii bisericii.

Guvernul maghiar mai este rugat să dea dispozițiuni energice, ca populația civilă românească din Ardealul de Nord să fie ferită de atrocități de orice fel.

Indeplinirea riguroasă a cererilor de mai sus va aduce cele mai mari servicii nu numai minorității maghiare din România, ci și maghiarilor din Ardealul de Nord.

FORȚELE ANGLO-AMERICANE DEBARCATE IN ALBANIA OPEREAZĂ PE UN FRONT VAST

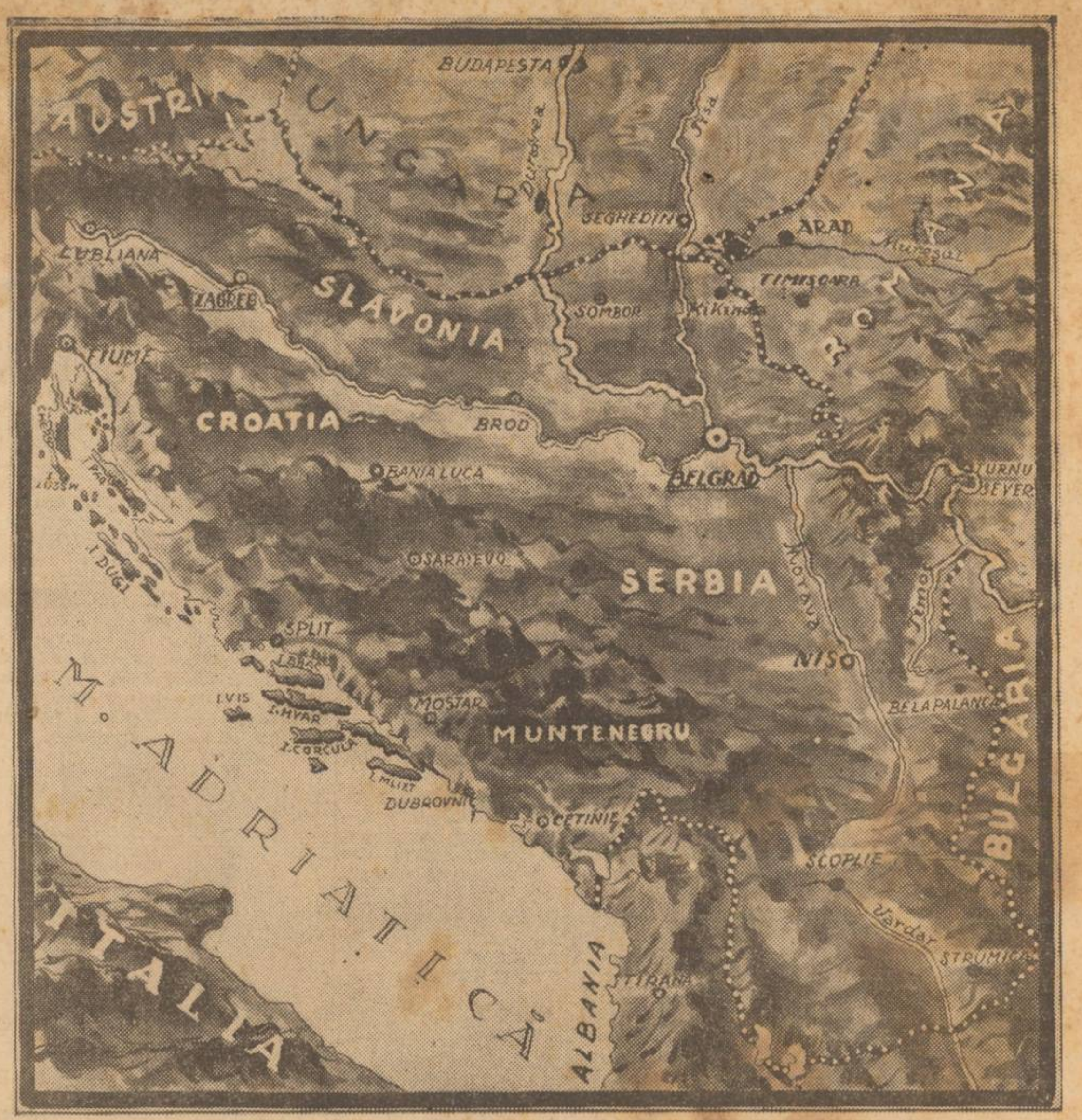

Londra, 28 (Rador). — Un comunicat oficial publicat Miercuri după amiază la Roma declară că trupe aeropurtate aliate au aterizat în Albania, iar alte unități au fost debarcate, fiind aduse pe calea mării.

Cele două forțe operează pe un front vast.

După alte informații, detașamentele aeropurtate, ca și cele transportate pe calea mării, atacă și insulele ocupate de germani în largul coastei iugoslave.

Postul de radio Berlin a anunțat tot Miercuri după amiază că forțele britanice și americane, care au debarcat pe coasta Dalmației, au întâlnit o rezistență crâncenă și că se dau lupte puternice.

Cercurile militare germane declară că operațiile de debarcare se extind din Albania, dealungul coastei dalmate, până la nord.

Comandantul naval aliat declară că dela 16 Septembrie vase britanice de asalt, sprijinite de contra-torpiloare și unități de coastă de tip ușor, operează între insulele dalmate, transportând trupe aliate și patrioți iugoslavi, care dau lovituri puternice și prin surprindere împotriva șoselelor de retragere ale germanilor.

Postul de radio Moscova semnalează că lupte se dau în interioru Belgradului, iar în exteriorul acestui oraș se dau adevărate bătălii.

Cartierul general al mareșalului Tito anunță că patrioții iugoslavi au făcut în apropiere de Belgrad, 1.500 de germani prizonieri și că într'o bătălie, care a ținut cinci zile, într'un alt sector, au fost omorîți 3.000 de soldați germani, iar 4.000 au fost făcuți prizonieri. Printre prizonieri se află și generalul Goenitz, comandantul diviziei 69-a germană.

13 divizii germane imobilizate in Grecia și Jugoslavia

Londra, 28 (Rador). — Postul de radio Londra a anunțat Miercuri seara că în Grecia sunt imobilizate patru divizii germane și anume diviziile 22, 41, 104 și 117, iar în Jugoslavia alte nouă divizii germane și anume: divizia „SS Prinz Eugen", divizia 11 aeriană și diviziile 13, 118, 181, 264, 297, 373 și 392.

Pe de altă parte, se anunță că patrioții greci, dupăce au ocupat orașele Preveza și Lescas, continuă să înainteze spre alte centre populate.

Londra, 27 (Rador). — Postul de radio „Jugoslavia liberă" a difuzat un comunicat dela cartierul mareșalului Tito, anunțând că insula Pag, una dintre insulele din nordul Dalmației, aflată la nord de portul Zara, a fost eliberată de forțele navale și terestre.

Forțe ale mareșalului Tito au cucerit localitatea Gracanica, în Bosnia răsăriteană, la sud de râul Sava.

UN MARE EXPOZEU AL D-LUI CHURCHILL IN CAMERA COMUNELOR

Cum vor fi soluționate problemele internaționale ridicate de faza actuală a războiului

Londra, 28 (Rador). — Camera Comunelor a fost plină până la refuz când d. Churchill a început să facă așteptatele sale declarații asupra situației războiului.

Se poate deduce importanța celor ce se aștepta să fie spuse de primul ministru britanic din faptul că reprezentanți ai tuturor misiunilor diplomatice neutre: portugheză, turcă, spaniolă, argentiniană și suedeză, au fost prezenți în Cameră.

In plus, în galeria diplomaților au mai luat loc ambasadorii Franței, Rusiei Sovietice, Poloniei, Olandei, Belgiei, Braziliei, Iugoslaviei și Cehoslovaciei, precum și însărcinatul cu afaceri al Chinei.

Iată acum discursul rostit de d. Churchill, așa cum a fost retransmis de către agenția „Reuter":

Primul ministru Churchill a început declarațiile sale asupra războiului printr'o descriere a înaintării aliaților în Franța, Belgia și Olanda.

„Inamicul mârșav, care timp de 4 ani și-a desfășurat cruzimea și oprimarea asupra acestor țări, a fugit, lăsând peste 400.000 de morți și răniți și părăsind în mâinile noastre aproape o jumătate de milion de prizonieri.

In afară de aceștia, se mai găsesc, poate, 200.000 de inamici în fortărețele de coastă, precum și în Olanda, forțe a căror distrugere sau capturare poate fi socotită ca foarte probabilă".

CEA MAI MARE ȘI CEA MAI HOTARATOARE BATALIE DIN TOT RAZBOIUL

Primul ministru a arătat că bătălia din Normandia este „cea mai mare și cea mai hotărîtoare bătălie din tot războiul. Haosul și distrugerea pricinuite de forțele aeriene aliate în spatele frontului de luptă reduce la dimensiuni minime toate pierderile suferite de armata noastră din partea forțelor aeriene germane în 1940.

Toate porturile din Atlantic și de pe coasta Mării Mânecii,

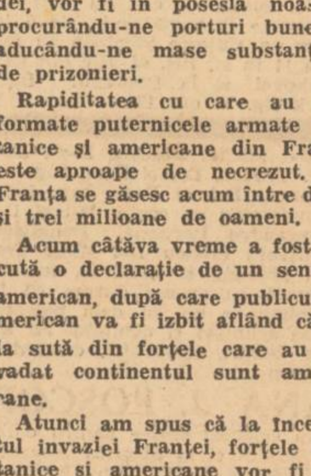

D. CHURCHILL

începând dela frontiera Spaniei până la granița de nord a Olandei, vor fi în posesia noastră, procurându-ne porturi bune și aducându-ne mase substanțiale de prizonieri.

Rapiditatea cu care au fost formate puternicele armate britanice și americane din Franța este aproape de necrezut. In Franța se găsesc acum între două și trei milioane de oameni.

Acum câtăva vreme a fost făcută o declarație de un senator american, după care publicul american va fi izbit aflând că 80 la sută din forțele care au invadat continentul sunt americane.

Atunci am spus că la începutul invaziei Franței, forțele britanice și americane vor fi, în mod practic, egale, dar că după aceea, sprijinul american va fi tot mai mare.

Sunt fericit să spun că după 120 de zile de luptă, trimitem încă peste Marea Mânecii trupe în proporție de doi la trei ca personal și în proporție de patru la cinci și jumătate, în ceeace privește diviziile care luptă în Franța.

Pierderile au urmat foarte de aproape proporția numerelor Noi am pierdut circa 90.000 de oameni în morți, răniți și dați lipsă, iar Statele Unite, inclusiv armata generalului Patch, peste 145.000.

Acesta este prețul de sânge plătit de democrațiile de limbă engleză pentru actuala eliberare a pământului Franței.

Când această trecere în revistă va fi extinsă pentru a acoperi întreaga scenă de război europeană inclusiv fronturile din Franța și Italia, Camera va fi satisfăcută să afle că, după mai bine de 4 ani de luptă, menținem încă aproape exact acelaș număr de divizii ca și Statele Unite, atât cât ele au putut trimite în Europa prin toate mijloacele navale de care dispun. Ținând seamă că populația imperiului britanic este numai de 70 de milioane și că am suferit pierderi mari în anii de război trecuți, de sigur că se constată că am făcut un efort remarcabil".

D. Churchill a subliniat că Rusia a angajat și a învins forțe inamice mult mai mari decât cele din fața aliaților în vest și că a dus război pe teritoriul său, cu pierderi enorme, timp de ani întregi.

LUPTELE DIN BIRMANIA

„Citind presa americană, în timpul vizitei mele dincolo de Ocean, am avut impresia că există o concepție falsă în mintea publicului cu privire la e-

(Continuare in pag. 3-a)